

e-ISSN: 2345-0592 Online issue Indexed in <i>Index Copernicus</i>	Medical Sciences Official website: www.medicisciences.com	
--	--	---

The association among problematic internet use, symptoms of general health and harmful alcohol consumption among everyday internet users

Margarita Slabadienė^{1*}, Indrė Gadeikytė², Vesta Steiblienė^{1,2}

¹ *Psychiatry Clinic, Lithuanian University of Health Sciences, Kaunas, Lithuania,*

² *Faculty of Medicine, Lithuanian University of Health Sciences, Kaunas, Lithuania*

³ *Neurosciences Institute, Lithuanian University of Health Sciences, Kaunas, Lithuania*

Summary

There are more than 2.6 million internet users in Lithuania. The increased prevalence of daily internet users linked to growing increased amount of the Problematic internet use (PIU). PIU could be defined as “The use of the internet that creates significant psychological, social, behavioral, social and / or work difficulties in a person’s life”. It is known that the individuals with difficulties in daily functioning are linked to alcohol consumption. The harmful alcohol consumption causes approximately 60 different diseases and conditions, including mental and behavioral disorders. However, the associations among PIU, alcohol use and health problems have not been clearly assessed.

Aim: To evaluate the associations among Problematic internet use (PIU), symptoms of general health symptoms and harmful alcohol consumption.

Methods: An anonymous online survey conducted in the fall of 2019 and included 272 individuals, mean age 26.75 (9.32) years old; of these, 45 (16.5%) were men. Study subjects completed the “Problematic Internet Use Questionnaire” (PIUQ-9), which distinguished three subscales: Obsession, Denial, Control Disorder, and the Patient Health Questionnaire (PHQ), which allows the identification of harmful alcohol consumption. In addition, disorders of daily functioning in relations with the use of the internet, were assessed. Subjects who reported that the internet use disrupted their daily functioning were rated as the problematic internet users.

Results: Of 272 respondents 39 (14.3%) indicated that the use of the internet disrupted their normal daily functioning and / or relationships with others: they were rated as problematic internet users. Individuals in the problem internet use group had a significantly higher overall PIUQ-9 score (27.1 vs. 17.0, respectively; $p < 0.001$) compared to non-problematic users, as well as significantly higher obsessions (8.4 vs. 4.8, $p < 0.001$), denial (8.7 vs. 5.9, $p < 0.001$), and loss of control (10.0 vs. 6.3, $p < 0.001$) subscales. In addition, the problematic group of internet users had significantly higher rates of somatic health (11.6 vs. 8.1, $p < 0.001$), depression (12.2 vs. 7.0, $p < 0.001$), and anxiety (7.2 vs. 4.6, $p < 0.001$). Out of 272 respondents, for 43 (15.8%) alcohol consumption was assessed as harmful. Comparing the group of harmful alcohol users with other respondents, no differences in daily functioning caused by

the use of the internet were found between the groups. However, in the group of harmful alcohol users, the overall score of the PIUQ-9 scale was significantly higher (21.1 vs. 18.0, $p = 0.007$), as well as significantly higher in obsessions (6.4 vs. 5.1, $p = 0.003$) and negation (7.3 vs. 6.1, $p = 0.002$) scores in the absence of significant differences in control disorder, also in the absence of significant differences in overall health outcomes.

Conclusions: Individuals who have disrupted their normal daily functioning and / or relationships with others may be considered problematic internet users, because of their significantly higher rates of loss of control, denial, and obsession, as well as more severe symptoms of somatic health, depression, and anxiety. Although individuals who considered alcohol use to be harmful did not significantly interfere with their daily functioning, this group had significantly higher rates of Problematic internet use, especially in the subscales of denial and obsession. The study showed associations among harmful alcohol consumption and Problematic internet use, but due to the small sample size, the results are considered as preliminary.

Keywords: Harmful alcohol consumption, Problematic internet use, daily functioning, anxiety, depression.

Probleminio interneto naudojimo sąsajos su bendraisiais sveikatos simptomais ir žalingu alkoholio vartojimu tarp kasdienio interneto naudotojų

Margarita Slabadienė^{1*}, Indrė Gadeikytė², Vesta Steiblienė^{1,2}

¹Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Psichiatrijos klinika

²Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos fakultetas

³Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Neuromokslų institutas

Santrauka

Lietuvoje internetu naudojasi daugiau kaip 2,6 mln. gyventojų. Išaugus interneto naudojimui, kartu didėja ir probleminio interneto naudojimo (PIN) mastas. PIN gali būti apibrėžiamas kaip „naudojimas internetu sukuria psichologinius, socialinius, mokyklos ir/ar darbo sunkumus žmogaus gyvenime“. Yra žinoma, kad asmenų kasdienio funkcionavimo sutrikimų sunkumai dažnai kompensuojami vartojant alkoholį. Žalingas alkoholio vartojimas sukelia apytiksliai 60 skirtingų ligų ir būklių, įskaitant psichikos bei elgesio sutrikimus. Iki šiol nėra aiškiai įvertintos PIN sąsajos su alkoholio vartojimu ir sveikatos sutrikimais.

Tyrimo tikslas: nustatyti probleminio interneto naudojimo (PIN) sąsajas su bendraisiais sveikatos simptomais bei žalingu alkoholio vartojimu.

Tyrimo dalyviai ir metodika: Anoniminėje internetinėje apklausoje, kuri vykdėta 2019 metų rudenį, dalyvavo 272 asmenys, amžiaus vidurkis 26,75 (9,32) metai; iš jų 45 (16,5 proc.) buvo vyrai. Tiriamieji pildė „Probleminio interneto naudojimo klausimyną“ (PIUQ-9), kuriame išskirtos trys poskalės – obsesijų, neigimo, kontrolės sutrikimo bei „Paciento sveikatos klausimyną“ (PHQ), kuris viena dalis leidžia identifikuoti žalingą alkoholio vartojimą. Papildomai vertintas kasdienio funkcionavimo ir santykių su aplinkiniais sutrikimas, sąsajoje su interneto naudojimu. Tiriamieji, nurodę, kad interneto naudojimas sutrikdė jų kasdienį funkcionavimą buvo vertinti kaip probleminiai interneto naudotojai.

Rezultatai: Iš 272 tiriamųjų –39 (14,3 proc.) asmenys nurodė, kad interneto naudojimas sutrikdė jų įprastą kasdienę veiklą ir/ar santykius su aplinkiniais: jie buvo vertinti kaip probleminiai interneto naudotojai. Probleminio interneto naudojimo grupės asmenims, lyginant su neprobleminio naudojimo, nustatytas reikšmingai aukštesnis bendras PIUQ-9 skalės rodiklis (27,1 vs. 17,0, atitinkamai; $p < 0,001$), taip pat reikšmingai aukštesni obsesijos (8,4 vs. 4,8, $p < 0,001$), neigimo (8,7 vs. 5,9, $p < 0,001$) ir kontrolės praradimo (10,0 vs. 6,3, $p < 0,001$) poskalių rodikliai. Dar be to, probleminio interneto naudotojų grupė turėjo reikšmingai aukštesnius somatinės sveikatos (11,6 vs. 8,1, $p < 0,001$), depresiškumo (12,2 vs. 7,0, $p < 0,001$), nerimastingumo (7,2 vs. 4,6, $p < 0,001$) rodiklius. Iš 272 tiriamųjų – 43 (15,8 proc.) alkoholio vartojimas vertintas kaip žalingas. Lyginant žalingo alkoholio vartotojų grupę su kitais tiriamaisiais, tarp grupių nenustatyta interneto naudojimo sukeltų kasdienio funkcionavimo skirtumų. Tačiau žalingo alkoholio vartotojų grupėje nustatytas reikšmingai aukštesnis bendras PIUQ-9 skalės bendras balas (21,1 vs. 18,0, $p = 0,007$), taip pat reikšmingai aukštesni obsesijų (6,4 vs. 5,1, $p = 0,003$) ir neigimo (7,3 vs. 6,1, $p = 0,002$) balai, nesant reikšmingų skirtumų kontrolės sutrikime, nesant reikšmingų skirtumų bendruosiuose sveikatos rodikliuose.

Išvados: Asmenys, kuriems interneto naudojimas sutrikdė jų įprastą kasdienę veiklą ir/ar santykius su aplinkiniais gali būti vertinami kaip probleminiai interneto naudotojai, nes pasižymi reikšmingai aukštesniais kontrolės praradimo, neigimo ir obsesyvumo rodikliais, greta pasireiškiant ir sunkesniems somatinės sveikatos sutrikimo, depresiškumo ir nerimastingumo simptomams. Nors asmenys, kuriems alkoholio vartojimas vertintas kaip žalingas, interneto naudojimas reikšmingai nesutrikdė jų kasdienio funkcionavimo, bet ši grupė pasižymėjo reikšmingai aukštesniais probleminio interneto naudojimo rodikliais, ypač neigimo ir obsesyvumo poskalėse. Tyrimas parodė žalingo alkoholio vartojimo sąsajas su probleminiu interneto naudojimu, bet dėl mažos tiriamosios imties rezultatai vertinami kaip preliminarūs.

Reikšminiai žodžiai: žalingas alkoholio vartojimas, probleminis interneto naudojimas, kasdienis funkcionavimas, nerimastingumas, depresiškumas.

Įvadas

Pasaulyje internetu naudojasi apie 4,9 bilijonai gyventojų, o tai sudaro 63,2 proc. pasaulio gyventojų [1]. Lietuvoje kasdienio interneto vartotojais laikomi daugiau kaip 2,6 mln. gyventojų [2]. Išaugus kasdienio interneto naudojimui, kartu didėja ir probleminio interneto naudojimo (PIN) apimtys [3]. PIN apibrėžiamas, kai „naudojimasis internetu sukuria psichologinius, socialinius, mokyklos ir/ar darbo sunkumus žmogaus gyvenime“ [4]. PIN apima šias internetinės veiklos sritis: kompiuteriniai žaidimai, azartiniai lošimai, tiesioginis vaizdo transliavimas (angl. *streaming*), įvairaus pobūdžio skelbimų publikavimas, pornografijos žiūrėjimas ir įsitraukimas į socialinius tinklus [3]. Jau diskutuojama, kad PIN tampa rimta problema, nes gali sukelti įvairius sveikatos sutrikimus (migreną, nugaros skausmą, ansvorį ar nutukimą, poilsio trūkumą, miego sutrikimus bei mieguistumą dienos metu, dantų ligas dėl prastos burnos ertmės higienos), o ypač psichikos sutrikimus ir jų didėjimo riziką (valgymo sutrikimus, depresiją, nerimo sutrikimus, polinkį į savižudybę, psichoaktyvių medžiagų vartojimą: tabako, alkoholio, įvairių narkotinių medžiagų), įvairias problemas šeimoje, nepakankamą jos paramą bei diskriminaciją [5-18]. Literatūroje minima, kad PIN sukeltų kasdienio funkcionavimo sutrikimų sukelti sunkumai dažnai yra kompensuojami vartojant alkoholį ir kitas psichoaktyvias medžiagas [7,18]. Vertinant alkoholio vartojimo sukeltus sutrikimus yra žinoma, kad žalingas alkoholio vartojimas sukelia apie 60 skirtingų ligų ir būklių, įskaitant psichikos bei elgesio sutrikimus [19]. Gaunasi uždaras ir vienas kitą sąlygojančių veiksmų ratas - abipusis ryšys. Todėl šio tyrimo tikslas – nustatyti PIN sąsajas su kasdienio interneto naudotojų bendraisiais sveikatos simptomais bei žalingu alkoholio vartojimu.

Tyrimo populiacija

Gavus Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Bioetikos centro leidimą (Nr. BEC- MF-32), 2019 metų rugsėjo – spalio mėnesiais buvo vykdytas kasdienio interneto vartotojų tyrimas. Tyrime dalyvauti buvo pakviesti vyresni nei 18 metų asmenys, kasdien vartojantys internetą ne darbo ar mokslo tikslais. Sutikę dalyvauti tiriamieji dalyvavo anoniminėje internetinėje apklausoje: 45 (16,5 proc.) dalyviai buvo vyrai ir 227 (83,5 proc.) – moterys; tiriamųjų amžius nuo 18 iki 65 metų, amžiaus vidurkis – $26,8 \pm 9,3$ metai.

Metodai

Anketinėje apklausoje vertinti sociodemografiniai rodikliai: amžius ir lytis, bei naudoti du standartizuoti klausimynai.

Probleminio interneto naudojimo klausimyno devynių klausimų versija (angl. The nine-item Problematic Internet Use Questionnaire, PIUQ-9)

naudota gavus autorių sutikimą. Klausimynas skirtas nustatyti, kiek problemiškas yra interneto vartojimas tarp kasdienio interneto naudotojų [20]. Klausimyną sudaro 3 poskalės: (1) obsesijos, kuri matuoja, kiek asmuo yra įsitraukęs į internetines veiklas; (2) neigimo, kuri matuoja, kiek asmuo neigia įsitraukimą į internetą ir (3) kontrolės sutrikimo, kuri matuoja, kiek asmuo yra nepajėgus nutraukti veiklas internete [21]. Probleminio interneto vartojimo sunkumas vertintas pagal Likert skalę, nuo 1 – niekada, iki 5 – visada/beveik visada. Suminis atsakymų balas yra nuo 9 iki 45. Aukštesnis suminis balas rodo sunkesnę problemiško interneto vartojimo laipsnį. PIUQ-9 klausimyno lietuviška versija pasižymi aukšto vidinio suderinamumo parametrais: obsesijos poskalės 3 klausimų vidinio suderinamumo (Cronbach's alpha) rodiklis nustatytas 0,834; neigimas poskalės 3 klausimų – 0,679, kontrolės sutrikimo poskalės 3 klausimų – 0,769 ir bendras skalės rodiklis – 0,891.

Paciento sveikatos vertinimo klausimynas (PSK) (angl. Patient Health Questionnaire, PHQ)

yra laisvai prieinamas naudojimui. Šis klausimyną sudaro 6 poskalės, (1) 15 klausimų poskalė, rodanti somatinių simptomų išreikštumą; (2) devynių klausimų poskalė, rodanti depresinių simptomų išreikštumą; (3) 15 klausimų poskalė, rodanti panikos sindromą; (4) septynių klausimų poskalė, rodanti nerimo sindromų išreikštumą; (5) 5 klausimų poskalė apie žalingą alkoholio vartojimą; (6) stresorius (nediagnostinis modulis ir neskaičiuojamas). Nustatyta, kad lietuviška PSK versija pasižymi aukštais vidinio suderinamumo rodikliais: Somatinių simptomų išreikštumo poskalės vidinio suderinamumo (Cronbach's alpha) rodiklis 0,745; depresinių simptomų išreikštumo – 0,852; panikos sutrikimo poskalės – 0,978; nerimo simptomų – 0,796 ir žalingo alkoholio vartojimo poskalės – 0,944.

Taip pat tyrimo metu vertintos interneto naudojimo sąsajos su tiriamojo kasdienes veikla, funkcionavimu ir/ar santykiais su aplinkiniais. (Papildomai buvo klausiami – Ar minėti simptomai, susiję su interneto vartojimu, reikšmingai sutrikdė Jums įprastą kasdienę veiklą ir/ ar santykius su aplinkiniais?). Tiriamieji, nurodę, kad interneto naudojimas sutrikdė jų kasdienį

funkcionavimą buvo vertinti kaip probleminiai interneto naudotojai.

Statistinė duomenų analizė

Duomenų analizei naudota kompiuterinė duomenų analizės programa SPSS 22.0 (Statistical Package for the Social Sciences, IBM® SPSS Statistics). Kintamųjų skirstinio normalumas vertintas Kolmogorov'o-Smirnov'o statistika. Kiekybinių duomenų rezultatai pateikti vidurkis $\pm$ standartinis nuokrypis (SN), kategorinių dydžių – dažniu (proc.). Dviejų nepriklausomų grupių lyginimui taikytas Stjudent'o t testas. Kokybinių duomenų tarp grupių palyginimui naudotas Pirson'o chi kvadrato (χ^2) testas arba Fišerio testas. Pasirinktas statistinio reikšmingumo lygmuo – 0,05.

Rezultatai

Probleminio interneto naudojimo sąsajos su bendraisiais sveikatos simptomais

Pirmiausia buvo siekta nustatyti, kiek apklausoje dalyvaujančių tiriamųjų galima priskirti probleminio interneto naudotojų grupei: vertinti tiriamųjų atsakymai apie kasdienio funkcionavimo sutrikimus. Iš 272 tiriamųjų – 39 (14,3 proc.) asmenys nurodė, kad interneto naudojimas sutrikdė įprastą kasdienę veiklą ir/ar santykius su aplinkiniais: jie buvo vertinti kaip probleminiai interneto naudotojai. Siekiant išsiaiškinti probleminio interneto naudojimo ryšį su bendraisiais sveikatos simptomais, visi tiriamieji buvo padalinti į dvi grupes: probleminis interneto naudojimas, kai sutrikdomas asmens kasdieniai socialinis funkcionavimas (sutrikdė įprastas kasdienes veiklas ir/ar santykius su aplinkiniais, n = 39) ir kai nėra probleminio interneto naudojimo bei nesutrikdomas kasdieniai socialinis funkcionavimas. Minėtos grupės buvo lyginamos tarpusavyje. Rezultatai pateikiami 1 lentelėje. Matyti, kad probleminiai interneto vartotojai buvo reikšmingai jaunesni už neprobleminius (23,9 $\pm$ 5,9 vs. 27,3 $\pm$ 9,7; atitinkamai, p=0.003), tačiau pagal lytį skirtumų tarp grupių nesusitayta.

1 lentelė. Kasdienio funkcionavimo sąsajos su interneto vartojimo parametrais (PIUQ-9) ir bendraisiais sveikatos rodikliais (PSK)

	Visi tiriamieji, n=272	Nesutrikdė kasdienės santykius su aplinkiniais, n=233	įprastos veiklos ir/ar	Sutrikdė įprastos kasdienės veiklos ir/ar santykius su aplinkiniais, n=39	p
	vidurkis $\pm$ SN				
Amžius, metai	26,8 $\pm$ 9,4	27,3 $\pm$ 9,7		23,9 $\pm$ 5,9	0,003
Lytis, n (%)					
Vyrų	45(16,5)	38(16,3)		7(17,9)	0,799
Moterų	227(83,5)	195(83,7)		32(82,1)	
PIUQ-9, balai	227(83,5)	195(85,9)		11(25,6)	
Suminis	18,4 $\pm$ 6,9	17,0 $\pm$ 7,5		27,1 $\pm$ 7,5	<0,001
Kontrolės sutrikimas	6,9 $\pm$ 2,7	6,3 $\pm$ 2,2		10,0 $\pm$ 3,1	<0,001
Neigimas	6,3 $\pm$ 2,5	5,9 $\pm$ 2,3		8,7 $\pm$ 2,3	<0,001
Obsesija	5,3 $\pm$ 2,7	4,8 $\pm$ 2,1		8,4 $\pm$ 3,4	<0,001
PSK, balai					
Somatinių simptomų išreikštumas	8,6 $\pm$ 4,5	8,1 $\pm$ 4,4		11,6 $\pm$ 4,2	<0,001
Depresinių simptomų išreikštumas	7,7 $\pm$ 5,2	7,0 $\pm$ 4,9		12,2 $\pm$ 4,5	<0,001

Nerimo simptomų išreikštumas	4,9±3,5	4,6±3,4	7,2±3,0	<0,001
------------------------------	---------	---------	---------	--------

p<0,05

Lyginant dvi tiriamųjų grupes nustatyta, kad pagal PIUQ-9 įverčius probleminio interneto naudojimo grupėje statistiškai reikšmingai aukštesni kontrolės praradimo (p<0,001), neigimo (p<0,001) ir obsesyvumo (p<0,001) balai, t.y. visų trijų poskalių rezultatai. Vertinant bendrus sveikatos rodiklius matyti, kad probleminiai interneto naudotojai pasižymi reikšmingai didesniais somatinių simptomų išreiškimo rodikliais (P<0,001), sunkesniais depresiškumo (p<0,001) ir nerimastingumo (P<0,001) rodikliais pagal PSK skalę, lyginant su ne problemine interneto naudotojais.

Žalingo alkoholio vartojimo sąsajos su probleminiu interneto naudojimu

Vertinant „Paciento sveikatos klausimyno“ (PSK) žalingo alkoholio vartojimo poskalės rezultatus buvo nustatyta, kad 43 (15,8 proc.) tiriamųjų patys įvertino turintys probleminio alkoholio vartojimo simptomus paskutinių 6 mėnesių laikotarpiu.

Siekiant nustatyti žalingo alkoholio vartojimo sąsajas su probleminiu interneto naudojimu (su sutrikusiu kasdieniu funkcionavimu dėl interneto naudojimo, n=39), tarpusavyje lygintos dvi tiriamųjų grupės: kurie turi žalingo vartojimo simptomus (n=31) ir kurie jų neturi (n=8); reikšmingų dažnių skirtumų tarp šių grupių nenustatyta (p=0,384). Taip pat šios grupės tiramiesiems nenustatyta skirtumų tarp interneto vartojimo parametruose ir bendruose sveikatos rodikliuose (2 lentelė).

2 lentelė. Probleminio interneto vartotojų grupės (n=39) interneto vartojimo parametrų ir bendrųjų sveikatos rodiklių sąsajos su žalingu alkoholio vartojimu

	Visi tiriamieji su probleminiu vartojimu, n=39	su Nėra žalingo alkoholio vartojimo, (n=31)	Žalingas alkoholio vartojimas, (n=8)	p
	vidurkis±SN			
Amžius, metai	23,9±5,9	23,4±5,5	25,9±7,4	0,286
Lytis, n (%)				
Vyrai	7(17,9)	5(16,1)	2(25,0)	0,560
Moterys	32(82,1)	26(83,9)	6(75,0)	
PIUQ-9, balai				
Suminis	27,1±7,5	27,4±7,0	25,9±9,7	0,610
Kontrolės sutrikimas	10,0±3,1	10,4±2,9	8,6±3,6	0,159
Neigimas	8,7±2,3	8,8±2,0	8,4±3,2	0,661
Obsesija	8,4±3,4	8,3±3,3	8,9±3,8	0,669
PSK, balai				
Somatinių simptomų išreikštumas	11,6±4,2	11,5±4,3	12,3±3,9	0,639
Depresinių simptomų išreikštumas	12,2±3,9	11,9±4,2	13,4±5,8	0,426
Nerimo simptomų išreikštumas	7,2±3,0	7,2±2,5	7,1±4,6	0,976

Kasdienio interneto vartotojų sveikatos rodiklių ir interneto vartojimo parametrų sąsajos su žalingu alkoholio vartojimu

Lyginant visus tiriamuosius kasdienio interneto vartotojus su žalingu alkoholio vartojimu (n=43) ir be žalingo vartojimo (n=229), statistiškai reikšmingo

skirtumo tarp grupių nei pagal amžių, nei pagal lytį nenustatyta (3 lentelė).

Siekiant įvertinti kaip žalingas alkoholio vartojimas siejasi su kasdienio interneto naudojimo parametrais ir bendraisiais sveikatos rodikliais, buvo lyginamos "Probleminio interneto naudojimo klausimyno" (PIUQ-9) ir Pacientų sveikatos klausimyno (PSK) rodikliai tarp grupių.

3 lentelė. Žalingo alkoholio vartojimo sąsajos su interneto vartojimo parametrais (PIUQ-9) ir bendraisiais sveikatos rodikliais (PHQ)

Rodikliai	Nėra žalingo alkoholio vartojimo, (n=229)	Žalingas alkoholio vartojimas, (n=43)	p
Amžius, vidurkis ± SN	26,6±9,3	28,2±9,9	0,295
Lytis, n (%)			
Vyrai	34(14,8)	32(74,4)	0,082
Moterys	195(85,9)	11(25,6)	
PIUQ-9, balai			
Suminis	18,0±6,8	21,1±7,1	0,007
Kontrolės sutrikimas	6,8±2,7	7,3±2,4	0,267
Neigimas	6,1±2,4	7,3±2,7	0,002
Obsesija	5,1±2,1	6,4±3,0	0,003
PSK, balai			
Somatinių simptomų išreikštumas	8,4±4,5	9,5±4,7	0,150
Depresinių simptomų išreikštumas	7,6±5,1	8,7±5,6	0,169
Nerimo simptomų išreikštumas	4,9±3,4	5,1±4,1	0,863

p<0,05;

Nustatyta, kad kasdienio interneto vartotojai su žalingu alkoholio vartojimu turi statistiškai reikšmingai didesnius interneto vartojimo skalės rodiklius: tiek bendrą (p=0,007), tiek neigimo (p=0,002) bei obsesijos (p=0,003) poskalėse, lyginant su neturinčiais žalingo alkoholio vartojimo. Reikšmingų skirtumų somatinės ir psichikos sveikatos poskalių rodikliuose tarp grupių nenustatyta.

Diskusija

Šio tyrimo metu nustatyti aukštesni somatinių simptomų išreikštumo, depresiškumo ir nerimastingumo rodikliai tarp probleminių interneto vartotojų neabejotinai rodo, kad probleminis interneto naudojimas daro neigiamą įtaką tiek somatinei, tiek psichinei sveikatai, o asmenys, kuriems interneto naudojimas sutrikdė jų įprastą kasdienę veiklą ir/ar santykius su aplinkiniais gali būti vertinami kaip

probleminiai interneto naudotojai. Nors asmenims, kuriems alkoholio vartojimas vertintas kaip žalingas, kasdienis interneto naudojimas, pasak jų pačių, reikšmingai nesutrikdė kasdienio jų funkcionavimo, bet gauti PIUQ-9 klausimyno rodiklių palyginimai atskleidžia žalingo alkoholio vartojimo ir probleminio interneto naudojimo sąsajas, ypač neigimo ir obsesyvumo poskalėse.

Panašūs rezultatai gauti Tania Fernández-Villa su bendraautorių tyrimuose, kur analizuotos probleminio interneto naudojimo bei psichikos sutrikimų, somatinių simptomų bei ligų tarpusavio sąsajos. Tyrejai nustatė reikšmingą PIN tarpusavio ryšį su paciento sveikatos problemomis (migrena, nugaros skausmais, antsvoriu ar nutukimu, poilsio trūkumu) bei psichikos sutrikimais (nustatyta reikšminga valgymo sutrikimų, depresijos bei kitų psichikos ligų išsivystymo rizika); sąsajų su alkoholio vartojimo parametrais tyrime nebuvo nustatyta [5]. Priešingi

rezultatai gauti tyrimuose, kur vertintos tiesioginės PIN sąsajos su alkoholio vartojimu: Hisayoshi Morioko bei jo kolegų bei Roberto Sacades-Villa ir kitų bendraautorių tyrimų rezultatai atskleidžia, kad suaugę probleminio interneto naudotojai daug dažniau bei didesniais kiekiais vartoja alkoholį nei ne probleminiai interneto naudotojai [7,18].

Tokie prieštaringi rezultatai leidžia teigti, kad PIN apimtys ir sąsajos su žalingais sveikatos įpročiais reikalauja platesnės ir detalesnės mokslinių tyrimų analizės.

Išvados

1. Kas šeštas kasdienis interneto vartotojas pripažino, kad interneto naudojimas sutrikdė jų įprastą kasdienę veiklą ir/ar santykius su aplinkiniais; Vadinasi, jie gali būti vertinami kaip probleminiai interneto naudotojai
2. Probleminiai interneto naudotojai pasižymėjo reikšmingai aukštesniais kontrolės praradimo, neigimo ir obsesyvumo rodikliais, greta pasireiškiant ir sunkesniems somatinės sveikatos sutrikimo, depresiškumo ir nerimastingumo simptomams.
3. Nors asmenys, kuriems alkoholio vartojimas vertintas kaip žalingas, interneto naudojimas reikšmingai nesutrikdė jų kasdienio funkcionavimo, bet ši grupė pasižymėjo reikšmingai aukštesniais probleminio interneto naudojimo rodikliais, ypač neigimo ir obsesyvumo poskalėse.
4. Tyrimas parodė žalingo alkoholio vartojimo sąsajas su probleminiu interneto naudojimu, bet dėl mažos tiriamosios imties rezultatai vertinami kaip preliminarūs.

Literatūra:

1. World Internet Usage and Population Statistics 2020 Year. Prieiga per internetą: <https://www.internetworldstats.com/stats.htm> (Peržiūros data: 2020-12-07)
2. Internet Stats and Facebook Usage in Europe June 2019 Statistics. Prieiga per internetą: <https://www.internetworldstats.com/stats4.htm#europe> (Peržiūros data: 2020-12-07)
3. J. Burkauskas. Neurobiologiniai ir psichologiniai ir probleminio interneto naudojimo aspektai. Lietuvos psichologų kongresas „Dialogai“, Vilniaus universitetas, Vilnius, 2019.

4. Beard KW, Wolf EM. Modification in the proposed diagnostic criteria for internet addiction. *Cyberpsychology & behavior*. 2001;4(3):377–83.
5. Fernández-Villa T, Alguacil Ojeda J, Almaraz Gómez A, Cancela Carral JM, Delgado-Rodríguez M, García-Martín M, Jiménez-Mejías E, Llorca J, Molina AJ, Ortíz Moncada R, Valero-Juan LF, Martín V. Problematic Internet Use in University Students: associated factors and differences of gender. *Adicciones*. 2015 Dec 15;27(4):265-75.
6. Poorolajal J, Ahmadpoor J, Mohammadi Y, Soltanian AR, Asghari SZ, Mazloumi E. Prevalence of problematic internet use disorder and associated risk factors and complications among Iranian university students: a national survey. *Health Promot Perspect*. 2019 Aug 6;9(3):207-213.
7. Secades-Villa R, Calafat A, Fernández-Hermida JR, Juan M, Duch M, Skärstrand E, Becoña E, Talic S. Duration of Internet use and adverse psychosocial effects among European adolescents. *Adicciones*. 2014;26(3):247-53.
8. Do KY, Lee KS. Relationship between Problematic Internet Use, Sleep Problems, and Oral Health in Korean Adolescents: A National Survey. *Int J Environ Res Public Health*. 2018 Aug 29;15(9):1870.
9. Kojima R, Sato M, Akiyama Y, Shinohara R, Mizorogi S, Suzuki K, Yokomichi H, Yamagata Z. Problematic Internet use and its associations with health-related symptoms and lifestyle habits among rural Japanese adolescents. *Psychiatry Clin Neurosci*. 2019 Jan;73(1):20-26.
10. Shadzi MR, Salehi A, Vardanjani HM. Problematic Internet Use, Mental Health, and Sleep Quality among Medical Students: A Path-Analytic Model. *Indian J Psychol Med*. 2020 Mar 9;42(2):128-135.
11. Balhara YPS, Mahapatra A, Sharma P, Bhargava R. Problematic internet use among students in South-East Asia: Current state of evidence. *Indian J Public Health*. 2018 Jul-Sep;62(3):197-210.
12. Tan Y, Chen Y, Lu Y, Li L. Exploring Associations between Problematic Internet Use, Depressive Symptoms and Sleep Disturbance among Southern Chinese Adolescents. *Int J Environ Res Public Health*. 2016 Mar 14;13(3):313.
13. Kitazawa M, Yoshimura M, Murata M, Sato-Fujimoto Y, Hitokoto H, Mimura M, Tsubota K, Kishimoto T. Associations between problematic Internet use and psychiatric symptoms among

- university students in Japan. *Psychiatry Clin Neurosci*. 2018 Jul;72(7):531-539.
14. Park S, Lee JH. Associations of Internet Use with Oral Hygiene Based on National Youth Risk Behavior Survey. *Soa Chongsonyon Chongsin Uihak*. 2018 Jan 1;29(1):26-30.
  15. Park MH, Park S, Jung KI, Kim JI, Cho SC, Kim BN. Moderating effects of depressive symptoms on the relationship between problematic use of the Internet and sleep problems in Korean adolescents. *BMC Psychiatry*. 2018 Sep 4;18(1):280.
  16. Mo PK, Li JB, Jiang H, Lau JTF. Problematic Internet Use and Smoking among Chinese Junior Secondary Students: The Mediating Role of Depressive Symptomatology and Family Support. *Int J Environ Res Public Health*. 2019 Dec 11;16(24):5053.
  17. Guo L, Luo M, Wang WX, Huang GL, Xu Y, Gao X, Lu CY, Zhang WH. Association between problematic Internet use, sleep disturbance, and suicidal behavior in Chinese adolescents. *J Behav Addict*. 2018 Dec 1;7(4):965-975.
  18. Morioka H, Itani O, Osaki Y, Higuchi S, Jike M, Kaneita Y, Kanda H, Nakagome S, Ohida T. The association between alcohol use and problematic internet use: A large-scale nationwide cross-sectional study of adolescents in Japan. *J Epidemiol*. 2017 Mar;27(3):107-111.
  19. Anderson P, Baumberg B. Alcohol in Europe: A Public Health Perspective. Institute of Alcohol studies, London, 2006. Prieiga per internetą: https://ec.europa.eu/health/archive/ph_determinants/life_style/alcohol/documents/alcohol_europe_en.pdf (Peržiūros data: 2020-12-07)
  20. Kelley KJ, Gruber EM. Psychometric properties of the Problematic Internet Use Questionnaire. *Computers in Human Behavior*. 2010 Nov 1;26(6):1838-1845.
  21. Demetrovics Z, Szeredi B, Rózsa S. The three-factor model of Internet addiction: the development of the Problematic Internet Use Questionnaire. *Behav Res Methods*. 2008 May;40(2):563-74.